

การพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์*

THE DEVELOPMENT OF COMPETENCY OF ENTREPRENEURS IN THE AUTOMOBILE PARTS MANUFACTURING INDUSTRY

อริวัฒน์ อนุเวช¹, วิวัฒน์ หมั่นการ², วิวัฒน์ กรมดิษฐ์³ และ เพ็ญศรี ฉิรินัง⁴

Atiwat Anuwech¹, Wipat Mankan², Viwat Kromadit³ and Pensri Chirinang⁴

¹⁻⁴วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹⁻⁴College of Innovation Management Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Corresponding Author's Email: atiwatanuwech@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และ 3) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเจ้าหน้าที่หน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 คน ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 บริษัท และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 14 คน รวม 31 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แก่นสาระจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก 9 ด้าน ได้แก่ (1) สมรรถนะองค์กร คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการปรับตัว (2) สมรรถนะการบริหาร คือ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านการประสานงาน และด้านการสร้างความเชี่ยวชาญในอาชีพ (3) สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงาน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านการตลาด และด้านการเงินและแหล่งทุน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

* Received 26 January 2024; Revised 30 January 2024; Accepted 29 February 2024

สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ (1) ความเป็นผู้ประกอบการ (2) ความร่วมมือภาครัฐและเอกชน และ (3) นโยบายภาครัฐ 3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบของสมรรถนะที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาสมรรถนะ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบแต่ละส่วนที่แสดงให้เห็นรูปแบบที่สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิต ชิ้นส่วนยานยนต์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 เพื่อยกระดับสมรรถนะและ ศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขัน อยู่รอด และเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ, ผู้ประกอบการ, อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

Abstract

This research has objectives 1) to analyze the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry, 2) to study factors affecting the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry, and 3) to study the model for developing the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry. Using qualitative research methodology included documentary research, in-depth interviews, and focus group discussions. Key informants included 6 government officials and officials from related private agencies, 11 companies involved in the private sector, and 14 focus group participants, totaling 31 people. Data analysis used thematic analysis for information obtained to develop a model for developing the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry.

The results of the research can be summarized as follows: 1) Competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry consists of 3 core competencies in 9 areas: (1) Organizational competency were vision, leadership, and adaptation (2) Administrative

competency were human resources, coordination, and accumulating professional expertise (3) Specific competencies according to the job description were including technology, marketing, and finance and source of capital. 2) Factors affecting the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry consist of 3 factors: (1) entrepreneurship, (2) public-private cooperation, and (3) government policy. 3) The model for the development of the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry consists of elements that need to be developed, factors that affect the development of such competencies, and relationships among each element to show the model that can be used as a guideline for developing the competency of entrepreneurs in the automobile parts manufacturing industry to be in line with the development of Industry 4.0 to raise the competency and potential of entrepreneurs to be able to compete, survive, and grow continuously.

Keywords: Competency development model, Entrepreneur, Automobile parts industry

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ได้กำหนดจุดหมายการพัฒนาที่เป็นแรงผลักดันและเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยต้องเร่งพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถของการประกอบการธุรกิจภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อยกระดับการผลิตและการตลาดด้วยนวัตกรรมให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอุตสาหกรรมยานยนต์ยุคใหม่ ตามแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0) ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนทางเทคโนโลยีด้วยการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานสำคัญสำหรับการรองรับภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์สมัยใหม่ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีที่เชื่อมต่อบริบทอินเทอร์เน็ตในทุก

กระบวนการผลิต โดยมีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนการผลิตขึ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์จากการผลิตรถยนต์สันดาปภายในเป็นรถยนต์ไฟฟ้าเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2561)

โดยภาพรวมในปัจจุบันอุตสาหกรรมยานยนต์และการผลิตขึ้นส่วนยานยนต์ของไทยมีการส่งออกไปยังต่างประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง และยังต้องเผชิญกับประเทศคู่แข่ง เช่น จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และแอฟริกาใต้ (ฐนกร บุญจันทร์, 2560) รวมทั้งผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์โลกที่มุ่งไปสู่ยุคของการใช้ขึ้นส่วนยานยนต์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารหรือควบคุมการทำงานของรถยนต์และใช้เครื่องยนต์จากพลังงานไฟฟ้า เช่น รถยนต์ไฟฟ้า BEV (Battery Electric Vehicles: BEV) และรถยนต์ปลั๊กอินไฮบริด (Plug-in Hybrid Electric Vehicles: PHEV) ที่ผสมผสานระหว่างระบบขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้าจากแบตเตอรี่และระบบที่ใช้น้ำมัน (สมาคมวิศวกรรมยานยนต์ไทย, 2560) ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมยานยนต์และขึ้นส่วนยานยนต์ของไทยต้องเร่งสร้างผลิตภัณท์ไปตามแนวทางนั้น เพื่อให้สามารถช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เพิ่มขึ้นได้ (ศุภณัฐกสิกรไทย, 2561) โดยภาครัฐได้กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 13 พ.ศ. 2566-2570 เพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์เชิงนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีเป้าหมายที่จะใช้นวัตกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลและอุตสาหกรรมอัจฉริยะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยกลยุทธ์ด้านการผลิตขึ้นส่วนยานยนต์ได้ตั้งเป้าหมายในการนำระบบเทคโนโลยีอัตโนมัติและหุ่นยนต์อัจฉริยะเข้ามาใช้ในระบบการผลิต (Industrial Automation) ปรับเปลี่ยนด้านแรงงานโดยการเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และมีทักษะสูง (Smart Employee) โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาแรงงานตามแผนพัฒนาแรงงานของประเทศ เพื่อพัฒนากำลังคนที่มีประสิทธิภาพ (Productive Manpower) มีทักษะที่หลากหลาย (Multi-Skilled) มีมาตรฐานสากล เป็นแรงงานที่มีนวัตกรรม (Innovative Workforce) เพื่อให้แรงงานมีผลิตภาพที่สูงขึ้นสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงให้สอดคล้องกับโครงสร้างประเทศไทย 4.0 และเป็นแรงงานในระดับมันสมอง (Brain-level Manpower) ที่มีทักษะสูง มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับธุรกิจอุตสาหกรรมของไทยได้ (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2559)

ซึ่งจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิตที่กำลังมาข้างหน้า ล้วนส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการในภาคส่วนอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยเฉพาะผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แบบเดิม (Original Equipment Manufacturer) หรือผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนเครื่องยนต์สันดาปภายใน (อาทิเช่น หม้อน้ำ ท่อไอเสีย ระบบถังน้ำมัน ระบบจ่ายน้ำมัน ระบบจุดระเบิด ระบบเกียร์) ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานของการผลิตที่ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การแข่งขันทางเทคโนโลยีการผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์จากนวัตกรรมใหม่ ๆ ก็เป็นโอกาสของผู้ประกอบการในการวางแผนพัฒนาระบบอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นทางเลือกของผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานผู้ผลิตรถยนต์เช่นกัน (ศูนย์กสิกรไทย, 2561) ดังนั้น สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงการผลิตยานยนต์และการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่จะเกิดขึ้นใหม่นี้ ถือเป็นความท้าทายต่อการพัฒนาศักยภาพหรือขีดความสามารถผู้ประกอบการไทยในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันกับเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การเพิ่มสมรรถนะให้แก่ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ทั้งในด้านแรงงาน การสื่อสาร แหล่งทุน เครื่องจักร นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต รวมทั้งการตลาด จึงเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าที่ผลิตในประเทศให้มากที่สุดในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2561)

ด้วยเหตุผลที่ผู้วิจัยได้กล่าวแล้วมาข้างต้น จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญอย่างเร่งด่วนของอุตสาหกรรมยานยนต์และผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ที่จำเป็นต้องพัฒนาและเพิ่มสมรรถนะของตน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาวิจัย “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์” โดยเลือกทำการศึกษาผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมสำคัญที่มีนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมากแห่ง เช่น นิคมอุตสาหกรรมบางปู นิคมอุตสาหกรรมบางพลี นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย (สุวรรณ

ภูมิ) เป็นต้น ทำให้มีผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ตลอดห่วงโซ่อุปทานเป็นจำนวนมาก ซึ่งในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในลำดับที่ 1 (Tier 1) และกลุ่มผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในลำดับที่ 2 (Tier 2) และลำดับที่ 3 (Tier 3) ที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีเพื่อการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์สมัยใหม่ยังมีความล่าช้า โดยหวังว่า การศึกษาวิจัยจะทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในบริบทปัจจุบันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์
3. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research methodology) โดยวิธีการศึกษา ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้เข้าถึงและได้ข้อมูลการวิจัยที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวิธีการที่ใช้ใน

การศึกษา ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม จำนวน 31 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มย่อย จำนวน 17 คน ดังนี้ คือ

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานสมาคม หน่วยงานองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ 2) ผู้บริหารสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 3) หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ 4) ผู้บริหารหัวหน้ากลุ่มโรงงานสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ 5) เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กองส่งเสริมการลงทุน 2 อุตสาหกรรมยานยนต์ และ 6) เลขาธิการสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย (TAPMA)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากตัวแทนผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จำนวน 11 บริษัท ๆ ละ 1 คน รวม 11 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการในลำดับที่ 1 (Tier 1) จำนวน 1 คนลำดับที่ 2 (Tier 2) จำนวน 5 คน และลำดับที่ 3 (Tier 3) จำนวน 5 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 14 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และกลุ่มตัวแทนจากผู้ประกอบการบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ คำถามเป็นแบบปลายเปิด (open-ended questions) โดยมีเนื้อหาในการสัมภาษณ์ที่มุ่งค้นหาสมรรถนะของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) และปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ((ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2)

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นการกำหนดข้อคำถามแบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured Interview) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ตอบคำถามหรืออภิปรายในประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ บันทึกข้อมูลการสนทนาและนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำและปรับแก้ไขสำนวนด้วยตนเอง จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และด้านที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยตรวจสอบข้อคำถามเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อคำถามครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

2. นำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความสอดคล้องโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) โดยเกณฑ์ค่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากกว่า 0.6 ถือว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาและผ่านเกณฑ์การประเมิน (Hambleton, 1984)

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง ก่อนการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (secondary research) ในการวิจัยเอกสารได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร นโยบายรัฐบาล เอกสารจากส่วนราชการ เอกสารจากภาคเอกชน หน่วยงาน สมาคมผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อทางอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย โดยมีรายละเอียดประเด็นต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ 1) นโยบายการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์และการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์สมัยใหม่ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา

อุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0) 2) แผนการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์สมัยใหม่ 3) นโยบายการพัฒนาผู้ประกอบการในภาค อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกระแสแนวโน้มอุตสาหกรรมยานยนต์ยุคใหม่ 4) นโยบายการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และ 5) เอกสารจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม (field research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาขึ้นรูปแบบพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเอง เพื่อให้ข้อมูลที่รวบรวมได้ มีความครอบคลุมและครบถ้วน ตรงประเด็นสามารถตอบคำถามการวิจัยที่ได้ตั้งไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสนทนากลุ่ม เป็นการดำเนินการเสมือนเป็นการสนทนาพูดคุย มีการบันทึกเสียง และจดบันทึกข้อมูลระหว่างการสนทนาตลอดทุกขั้นตอน โดยผู้วิจัยจัดให้มีการจัดประชุมที่มีผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าร่วม จำนวน 14 คน โดยผู้วิจัยใช้ตัวเองเป็นผู้นำการสนทนากลุ่ม ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม เป็นผู้คอยป้อนคำถาม และคอยกำหนดกรอบและกำกับการสนทนาให้เข้าประเด็นหรืออยู่ในประเด็นที่ต้องการ และมีผู้ช่วยคอยบันทึกสรุปอยู่ตลอดเวลาของการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลการวิจัยที่รวบรวมได้ผ่านทางการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจะถูกวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่เป็นระบบในการระบุรูปแบบ สาระสำคัญ และข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญจากข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. การตรวจสอบสามเส้า (Triangular inspection) การบูรณาการข้อมูลที่ได้จากวิธีการทั้ง 3 วิธี ได้แก่ การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม จะถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบสามเส้า เพื่อความถูกต้องและเสริมสร้างผลการวิจัย การบรรจบกันของผลลัพธ์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จะเพิ่มความไว้วางใจ (credibility) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกนำเสนอ ดีความ และอภิปรายในบริบทของ วัตถุประสงค์การวิจัย การตีความจะได้รับการสนับสนุนโดยหลักฐานจากข้อมูลทั้งหมด เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนทุกมิติเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการใน ภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก 9 ด้าน คือ 1) สมรรถนะองค์กร (Organizational competencies) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) และด้านการปรับตัว (Adaptation) 2) สมรรถนะการบริหาร (Administrative competencies) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human resources) ด้านการประสานงาน Coordination) และด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ Accumulating professional expertise) 3) สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงาน (Specific competencies to job description) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี (Technology) ด้านการตลาด (Marketing) และด้านการเงินและแหล่งทุน (Finance and Source of Capital) ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสมรรถนะของ ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ระหว่างผู้ประกอบการในลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 พบว่า สมรรถนะที่มีคล้ายคลึงกัน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ และ 4) ด้านการเงินและแหล่งทุน ส่วนสมรรถนะที่มีความแตกต่างกัน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้านทรัพยากร มนุษย์ 3) ด้านการประสานงาน 4) ด้านเทคโนโลยี และ 5) ด้านการตลาด และหาก เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ระหว่าง ผู้ประกอบการในลำดับที่ 1 และลำดับที่ 3 พบว่า สมรรถนะที่มีความคล้ายคลึงกัน มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ด้านภาวะผู้นำ และ 3) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญใน อาชีพ และสมรรถนะที่มีความแตกต่างกัน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้าน ทรัพยากรมนุษย์ 3) ด้านการประสานงาน 4) ด้านเทคโนโลยี 5) ด้านการตลาด และ 6) ด้าน การเงินและแหล่งทุน ส่วนการเปรียบเทียบกับสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ระหว่างผู้ประกอบการในลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่มี

ความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงหนึ่งด้าน ได้แก่ ด้านการเงินและแหล่งทุนที่ผู้ประกอบการในลำดับที่ 2 มีความสามารถในการจัดการการเงินและการจัดหาแหล่งทุนได้ดีกว่าผู้ประกอบการในลำดับที่ 3

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ(Entrepreneurship) 2) ปัจจัยด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน (Public-private cooperation) และ 3) ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ (Government policy) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของสมรรถนะผู้ประกอบการในภาค อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังนี้

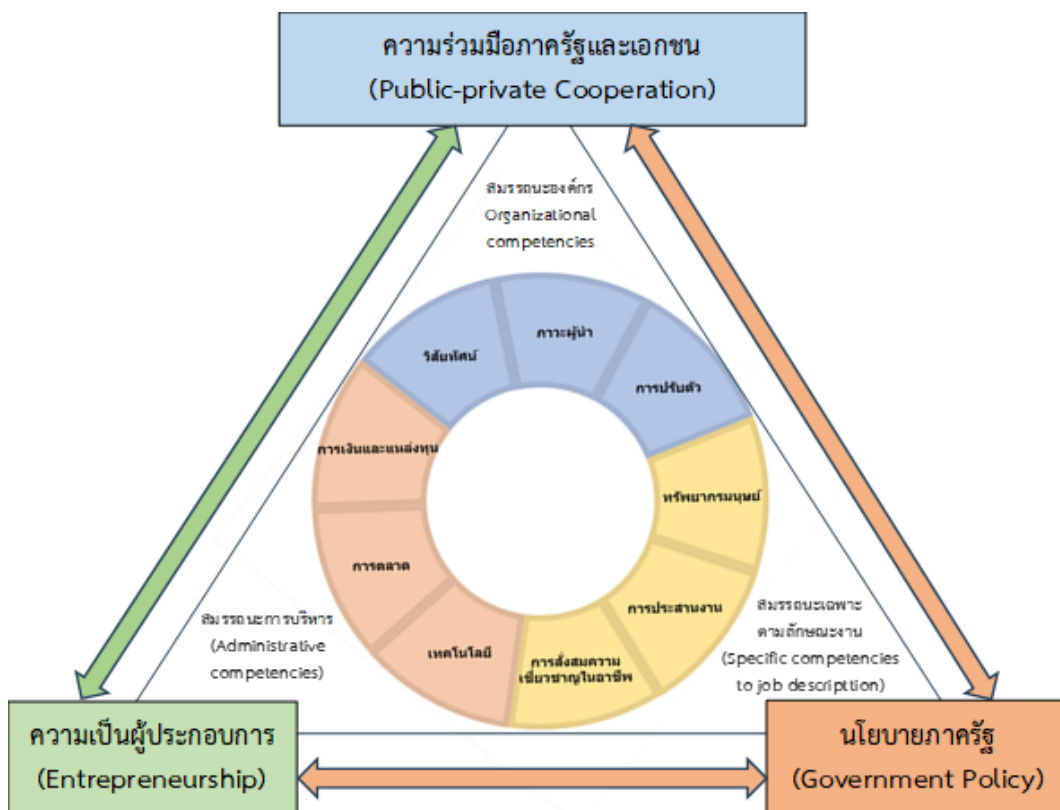
1. ปัจจัยด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) พบว่า ความเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้องค์กรหรือธุรกิจสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทางการค้าได้ ไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการจะต้องมีหน้าที่ในการนำองค์กร นำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ จากการใช้ความรู้ความสามารถกลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ เข้าไปใช้ในการบริหารธุรกิจเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและศักยภาพของธุรกิจให้มากขึ้น โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ที่ผู้ประกอบการต้องผลักดันให้เกิดการพัฒนาการสร้างสรรค์ และการเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ธุรกิจมองเห็นว่าให้คุณค่าได้มากกว่า โดยใช้กระบวนการผลิตและนำเสนอสินค้าใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ หรือการค้นหาแหล่งจัดซื้อวัตถุดิบใหม่หรือวัตถุดิบทดแทน

2. ปัจจัยด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน (Public-private cooperation) พบว่า ความร่วมมือภาครัฐและเอกชนส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เนื่องจากการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ 3 ฝ่าย (Third-party cooperation network) หรือไตรภาคี (Tripartite network) โดยมีกลุ่มผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เป็นแกนหลักให้ความร่วมมือกันระหว่างตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ชั้นนำผ่านการขับเคลื่อนโดยหน่วยงานองค์การเอกชน

สมาคม และความร่วมมือจากภาครัฐในการออกนโยบายเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

3. ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ (Government policy) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับนโยบายภาครัฐสำคัญ คือ นโยบายอุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งมีเป้าหมาย “พัฒนาอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยรัฐบาลได้มีนโยบายสำคัญในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เช่น 1) การจัดตั้ง “ศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ” (Auto Technopolis) เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ให้สามารถผลิตและพัฒนานวัตกรรมชิ้นส่วนยานยนต์แล้วนำมาทดสอบที่ศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติได้ 2) การจัดตั้ง “สถาบันอบรมเทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์” (manufacturing automation and robotics institute : MARA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การดูแลของภาครัฐ สังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ที่สนับสนุนผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมในการพัฒนาบุคลากรสอดคล้องกับอุตสาหกรรม 4.0 เป็นการยกระดับและพัฒนาทักษะใหม่ของกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์ (Manufacturing Automation and Robotic และ 3) นโยบายรถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นนโยบายที่มีผลกระทบอย่างมากต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เร่งปรับการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์จากเดิม คือ รถยนต์ประเภทขับเคลื่อนด้วยเครื่องสันดาปภายใน (ICE) นำไปสู่การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle) หรือ “รถ EV” เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ในระยะยาว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย องค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

จากภาพที่ 1 สรุปลองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วยหลัก 2 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบที่เป็นสมรรถนะหลัก 3 กลุ่ม 9 ด้าน และ 2) องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความผู้ประกอบการ 2) ปัจจัยด้านความร่วมมือ 3) ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1.1 องค์ประกอบสมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก 3 กลุ่ม 9 ด้าน ดังนี้

1.1.1 สมรรถนะองค์กร (Organizational competencies) 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) 2) ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) และ 3) ด้านการปรับตัว (Adaptation)

1.1.2 สมรรถนะการบริหาร (Administrative competencies) 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) 2) ด้านการประสานงาน (Coordination) และ 3) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Accumulating professional expertise)

1.1.3 สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงาน (Specific competencies to job description) 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 2) ด้านการตลาด (Marketing) และ 3) ด้านการเงินและแหล่งทุน (Finance and source of capital)

1.2 องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) 2) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-private cooperation) และ 3) นโยบายภาครัฐ (Government policy)

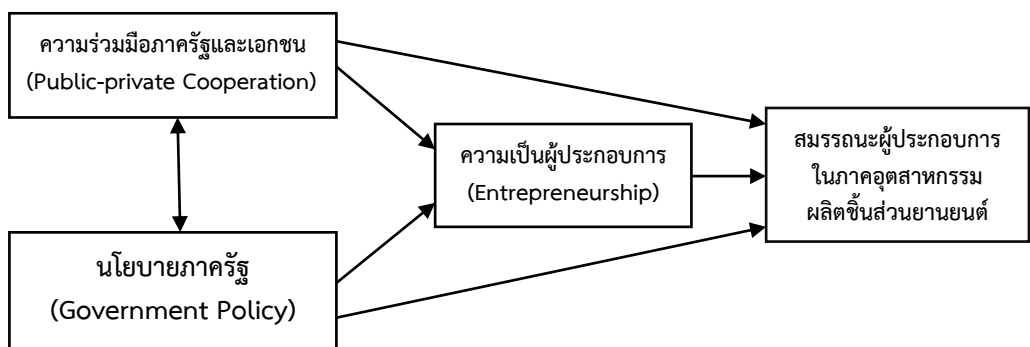
2) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ สรุปได้ดังนี้

2.1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ทั้ง 3 ปัจจัย มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยสนับสนุนกันในเชิงบวก กล่าวคือ ความเป็นผู้ประกอบการและนโยบายภาครัฐ จะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภาครัฐและเอกชน ในขณะเดียวกันความร่วมมือระหว่างกันก็จะสามารถพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ได้

2.2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ทั้ง 3 ปัจจัย ร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์โดยสร้างสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะและเหมาะสมต่อการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของธุรกิจของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

องค์ความรู้ใหม่

จากรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเสนอ แสดงให้เห็นสมรรถนะที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 3 สมรรถนะ 9 ด้าน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา ประกอบด้วย ความเป็นผู้ประกอบการ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และนโยบายภาครัฐ โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และร่วมกันส่งผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของธุรกิจของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ตามแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 และการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในบริบทปัจจุบัน แบบจำลององค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากผลการศึกษา แสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แบบจำลององค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากผลการศึกษา

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า สมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก 9 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะองค์กร 3 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และการปรับตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของนปภา มณีรัตน์ (2563) เรื่อง รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในภาคตะวันออก พบว่า รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในภาคตะวันออก ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารมุ่งหวังจะให้มีหรือเกิดขึ้นในอนาคต เป็นการตั้งเป้าหมายในระยะยาว เป็นวิธีการดำเนินการหรือขอบเขตในการดำเนินงานขององค์กร และผู้บริหารต้องมีภาวะความเป็นผู้นำสูง กล้าตัดสินใจ และเป็นผู้นำทีมในการ

พัฒนาองค์กร และ สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรฤติ ศิริศักดิ์ (2559) เรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงความคิดสร้างสรรค์ในองค์กร นวัตกรรมองค์การที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: ศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า การปรับตัวของผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกทางตรงต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ความคิดสร้างสรรค์ในองค์กร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Hellriegel, Jackson, and Slocum (2008) เรื่อง การจัดการแนวทางที่อิงกับความสามารถ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง (CEO) ประธานบริษัท หรือผู้จัดการฝ่าย ควรจะมีสมรรถนะการปรับตัว

สมรรถนะการบริหาร 3 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ การประสานงาน และการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนปภา มณีรัตน์ (2563) เรื่อง รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในภาคตะวันออก พบว่า ผู้บริหารมีการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร มีการวิเคราะห์อัตรากำลังที่ต้องใช้ในกระบวนการผลิต มีการเพิ่มศักยภาพยกระดับฝีมือแรงงานให้สามารถใช้กำลังคนเท่าเดิม แต่ผลิตได้เพิ่มมากขึ้น ด้วยการฝึกอบรมพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อพนักงานและองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ferreira and Azevedo (2007) เรื่องคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการในฐานะที่เป็นทรัพยากรและศักยภาพในการเติบโตของบริษัทขนาดเล็ก พบว่า การประสานงานที่ดีมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิติพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล (2561) เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า บุคลากรและกำลังแรงงานของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ไทยที่มีความเชี่ยวชาญในสายอาชีพมีจำนวนมาก ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญจากรุ่นสู่รุ่นของแรงงานได้ง่าย

สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงาน 3 ด้าน ได้แก่ เทคโนโลยี การตลาด และการเงินและแหล่งทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของเรวัต สุนทรวิภาต และคณะ (2562) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ พบว่า สมรรถนะผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ต้องมีสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานด้านการจัดการเทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธีรา อะทะวงษา (2556) เรื่อง คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย พบว่า ตัวแปรร่วมที่สำคัญที่ส่งผลการเจริญเติบโตทางธุรกิจของการเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ การตลาด ธุรกิจต้องมีการวิเคราะห์

ตลาดและวิเคราะห้คู่แข่งชั้น มีกลยุทธ์การตลาด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jasra, et al. (2011) เรื่อง ปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรม ได้แก่ เงินทุน การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ เนื่องจากการที่ธุรกิจอุตสาหกรรมมีเงินลงทุนที่เพียงพอจะส่งผลถึงความสามารถในการขยายตัวของธุรกิจในอนาคต เพิ่มโอกาสในการลงทุนเพิ่มเติมในอนาคต

ผลศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ ปัจจัยด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน และ ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Entrialgo (2002) เรื่อง ผลกระทบของการใช้กลยุทธ์และลักษณะการบริหารของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ (The Impact of the Alignment of Strategy and Managerial Characteristic on Spanish SMEs) พบว่า ผู้ประกอบการที่มีทักษะของความเป็นผู้ประกอบการสูงจะส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ คือ การมีความรู้ในธุรกิจที่สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในเรื่องของการขายและช่องทางการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของนปภา มณีรัตน์ (2563) เรื่อง รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในภาคตะวันออก พบว่า การมีส่วนร่วมทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในภาคอุตสาหกรรมส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่ขาดแคลนแรงงานช่างฝีมือเป็นจำนวนมาก องค์กรต้องใช้วิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของชิตีพัทธ์ วรรัตน์ นิธิกุล (2561) เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย” ผลการศึกษาระบุว่า นโยบายภาครัฐส่งผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย

ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก คือ

สมรรถนะที่จำเป็นของผู้ประกอบการ (ตามผลการศึกษาที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) และปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะ (ปัจจัยที่ส่งผล) (ตามผลการศึกษาที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) รูปแบบสะท้อนให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาสมรรถนะตามแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รูปแบบที่นำเสนอจึงสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่ต้องการจะพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ยกระดับสมรรถนะและศักยภาพของธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้ อยู่รอด และเติบโตอย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ระบุให้เห็นถึงสมรรถนะที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาตามแนวทางอุตสาหกรรม 4.0 และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อันได้แก่ ความเป็นผู้ประกอบการ ความร่วมมือภาครัฐและเอกชน และนโยบายภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักต้นสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่แนวทางดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

สำหรับผู้ประกอบในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ควรมีการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนาสู่เป้าหมายอุตสาหกรรม 4.0 ตามผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 สมรรถนะ 9 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ การปรับตัวทรัพยากรมนุษย์ การประสานงาน การส่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ เทคโนโลยี การตลาดและการเงินและแหล่งทุน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 ที่ต้องเร่งปรับตัวเพื่อให้กระบวนการผลิตแบบใหม่ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรม 4.0 ที่เน้นผลิตรายานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเอาเครื่องจักรสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีนวัตกรรมหุ่นยนต์เชื่อมต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ต เพื่อควบคุมคุณภาพที่แม่นยำและยังเป็นการลดต้นทุนเพื่อให้สามารถแข่งขันได้และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยความร่วมมือและความ

ช่วยเหลือทั้งจากผู้ประกอบการในลำดับที่ 1 ซึ่งพัฒนาและปรับตัวได้เร็วกว่าเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับค่ายรถยนต์ และมีความพร้อมทั้งด้านพนักงาน เงินทุน เทคโนโลยีการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ตลอดจนการสนับสนุนและผลักดันของหน่วยงาน สมาคม และองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

สำหรับภาคีรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อภาครัฐได้ประกาศนโยบายอุตสาหกรรม 4.0 เพื่อกระตุ้นให้ภาคการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ผลิตด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยนวัตกรรมหุ่นยนต์และเชื่อมต่อกับระบบคอมพิวเตอร์ ภาครัฐควรมีนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าถึงของผู้ประกอบการ เช่น การให้คำแนะนำความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตแบบใหม่ที่ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ต้องนำมาใช้ในทุกลำดับตลอดซัพพลายเชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานเพื่อให้มีทักษะและความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ การพัฒนาความรู้ด้านการจัดการทางการเงินเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุงรูปแบบการจัดทำบัญชีการเงินที่สอดคล้องกับการขอสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐ ตลอดจนควรให้การสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ การอบรม การฝึกทักษะแบบใหม่เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปประยุกต์เข้ากับความรู้ความเชี่ยวชาญเดิมของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพัฒนาสู่เป้าหมายอุตสาหกรรม 4.0
2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกอบการธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในอนาคต
3. ควรศึกษาวิจัยถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาและการสนับสนุนด้านการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยเฉพาะผู้ประกอบการในลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3
4. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อหารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญที่ยังต้องการการพัฒนาของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม

ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประเภท SMEs เช่น ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการตลาดและบัญชีการเงิน และด้านเทคโนโลยีการผลิต

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ได้จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2559). รายงานการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2559 และมอบนโยบายการทำงาน ตามยุทธศาสตร์ 20 ปี. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2561, จาก <http://www.dsd.go.th/DSD/Activity/ShowDetails/23475>
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579). เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf
- ชิตีพัทธ์ วรรัตน์นิธิกุล. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย. สุทธิปริทัศน์, 32(104), 183-199.
- ฐนกร บุญจันทร์. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นปภา มณีรัตน์. (2563). รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหาร ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในภาคตะวันออก. วารสารสังคมศาสตร์, 9(1), 60-69.
- พีรวุฒิ ศิริศักดิ์. (2559). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงความคิดสร้างสรรค์ในองค์กร นวัตกรรมองค์กรที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: ศึกษาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs). วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 27(3), 11-23.

- เรวัต สุนทรวิภาต สมนึก วิสุทธิแพทย์ และธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 30(3), 547-555.
- ศูนย์กสิกรไทย. (2561). แนวโน้มตลาดรถยนต์ไทย ปี พ.ศ. 2561. เรียกใช้เมื่อ 26 มิถุนายน 2561, จ ก http://www.thaiauto.or.th/2012/th/news/news-detail.asp?news_id=402
- สมาคมวิศวกรรมยานยนต์ไทย. (2560). ศักยภาพที่แท้จริงของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย. กรุงเทพมหานคร: สมาคมวิศวกรรมยานยนต์ไทย.
- สุธีรา อะทะวงษา. (2556). คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจดุซฐบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Entrialgo, M. (2002). The impact of the Alignment of Strategy and Managerial Characteristic on Spanish SEMs. Journal of small Business Management. 40(3), 260-270.
- Ferreira, J. M. and Azevedo, S. (2007). Entrepreneurial Orientation as a main Resource and Capability on Small Firm's Growth. Researchgate. Retrieved on June 26, 2022, from <https://www.researchgate.net/publication/24114546>
- Hambleton, R. K. (1984). Validating the test scores. In R. A. Berk. (Ed). A guide to criterion-referenced test construction. (199–223). Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press.
- Hellriegel, D.; Jackson, S. E. and Slocum, J. W. (2008). Managing: A competency-based approach. Cincinnati, OH: South-Western College.
- Jasra, M. J.; Khan, M. A.; Hunjra, A. I.; Rehman, R. A. and Azam, R. I. (2011). Determinants of Business Success of Small and Medium Enterprises. International Journal of Business and Social Science, 2(20), 274-280.